

Góður dagur á Gøtusandi

Í allar fagra sta summarveðri var afturvendandi tiltakið "Sól og Summar á Gøtusandi" hild íð fríggjadagin 30. juni.

Eini 800-1000 fólík leitaðu sær á sandin í Syðrugøtu henda dagin fyri at luttaka í, at skoða og at lið á tey mongu tiltøkini á sandinum og at njóta tað frálíka summarveðrið.

Myndirnar tala fyri seg og vísa tað yðjandi lívið á sandinum henda dagin.

Niðanfyrir er prentað røðan, Andrias Petersen, landsstýrismaður, helt.

Myndir
Páll Jacobsen

Vit minnst tað góða

- Tað er einki at siga til, at døpru tíðindini ávirka okkum, og tí er gott nú við Sól og Summar eftir ein strangan vetur, segði Andrias Petersen

Menningarfelagið í Gøtu skipar aftur í ár fyri Sól og Summar á Gøtu sandi við kórangi og báli. Hetta er eitt afturvendandi fyribrigdi tey seinastu 10 árin, og takk skulu tey hava fyr, at tað er onkur, ið tímir at skipa fyri slíkum tiltøkum, ið ger dagligdagin lættari og hugnaligari.

Sól og Summar hevur verið á Gøtu sandi, so leingi hetta landið hevur verið bygt. Tað hevur óivað verið bæði sól og summar, tá Gøtu Tróndur og hansara menn komu sigldari inn eftir vikini eftir handilsferðir í útlandum, og teir hava gleitt seg til at koma heim aftur og kent, at hetta var teirra staður, og at her var gott at vera. Tað hava óivað eisini verið sól og summar dagar, tá allur tann bœur kring hesar bygdir hevur verið veltur av manna hondum, og tað er ótrúligt at hugsa sær, at hvør teigur íggjognum öldir er gjørdur við handamegi, fyr í tey, sum her hava búleikast, hava kunna gjørt sær livilíkindini eitt sindur betri fyri seg og sínar eftirkomarar, öld eftir öld. Og sannliga hevur tað vagnast hjá teimum.

Bygdir er vaksin í vavi, spakuliga tey fyrstu árin, meðan síðani meir og meir. Fólkalíð er eisini vaksið og livilíkindini sum heild batnað. Tó so, at onkur afturstig hava verið. Beint nú eru vit í einum afturstigi, men soleiðis er lívið einaferð. Tað er ikki altíð bara framgongd, og tað er ikki nakað, vit altíð skulu rokna við, at tað er framgongd. Eg

kendi tveir eldri gøtumenn niðri í Keyptmannahavn í 70'unum, sum vóru farnir niður ávikavist undan og eftir seinna kriggi. Tá man kom á tal við teir, kom prátið ofta inn á Gøtu bygð, og hóast hesir báðu øll síni manndóms- og elíisár uttanlands, vóru teir so heimkær-

ir sum nakar. Kom prátið inn á Gøtu bygð, vart tað ofta um góðu barnaárin í heimbygðini, hóast teir vóru børn í teimum fátæksligu 30'árunum. Soleiðis er tað nú einaferð við okkum menniskjum, at vit hava evnini til at minnst og tíbetur hjá teimum flestu, bert at minnst tað góða. Hetta sagt, serliga til tann ungdom, sum í dag veksur upp og sum, hóast fjølmíðlarnir dagliga koma við tíðindum um neyð og elendig-

heit, so koma tó allar flest av teimum ungu at minnst aftur á barna- og ungdomsárin á hesum staði við takksemi. Tað er nú einaferð soleiðis, at ein er noyddur at sigga sína egnu lítlu verð í einum størri høpi, einum størri perspektivi, og tað man vera fáar staðir á jørðini, tað man hava verið betur at vaksið upp tey nógvu seinastu árin, enn í Føroyum. Men hóast kreppu og døpur tíðindi hava vit ein ungdom og vónandi eisini framhaldandi fara at hava ein ungdom, sum er fyrimyndarlíkur. Ein ungdom, sum hevur havt møguleikar í skúlanum, til útbúgvingar, til arbeiðis og frítíðarítriv. Ein ungdom, sum er vaksin upp við nógvu møguleikum, men sum eisini er upp-vaksin við ábyrgd. Ein ungdomur, sum eftir mínari meting, er væl førur fyri at fara út í stóra heim at søkja sær útbúgving ella arbeiði, og sum vónandi í stóran

mun fer at venda aftur og fer at gera sítt til, at livilíkindini fara at batna og verða enn betri.

Tað sigst, at elligomul steintalva er funnin í Egyptalandi fyri árum síðani. Har á varð, fyri 4000 árum síðani, skrivað um ungdomin, og gremjan um, hvussu teirra verð fór at verða, tí ungdomurin ikki dugdi til nakað. Hetta er eitt afturvendandi fyribrigdi, men tibetur altíð gjørt til skammar, og kemur heilt vist altíð at verða gjørt til skammar. Tað er eingin ivi um, at ungdomurin í dag er fult førur fyri at føra okkara lítlu verð víðari og menna okkum sum tjóð, og føra stóran part av tí góða síðarvinum víðari til næsta ættarlið, eingin ivi um tað, og soleiðis fer tað eftir mínari meting altíð at vera. Treytin er, at vit vísa teimum álit og geva teimum tryggnar uppvøksstur, og geva teimum kærleika í uppvøkstrinum, og tað hevur oftast lítið við

materiella vælferð at gera.

Treytin fyri framgongd og fyri varðveitan av tí stóði, vit eru á, er, at tað er samanhald og at flest møguleg draga eina línu. Hetta hava vit á hesum staði tibetur verið vælsignað við. Tak sum dømi líttráttarfelagið, sum hevur verið fyrimyndarlígt, og sum úrslitini eisini hava prógvað. Eitt annað dømi er Losjan, sum hevur gjørt eitt stórt ungdomsarbeiði, serliga um vetrarnar, har ungdomurin hevur trivist. Menningarfelagið eitt annað, sum fyri tann meira eldra ungdomin og tilkomnu eisini hevur gjørt eitt stórt arbeiði fyri at fáa trivna í frítíðini, og til seinast Gøtubrá og Felagið Fjallið fyri tey eldru.

Nú er Sól og Summar eftir ein strangan vetur. Ein vetur, til veðurlag, verri enn vanligt, við nógvu kulda

Hesin spildurnýggi Gøtusangurin, sum Martin í Grund hevur yrkt, varð sungin á sandinum:

Fær tær upp á Gøtueið til ein fólka fund,
hagar koma unglingar og so vøkur sprund.
Menskir menn teir tala her um mentan og um mál,
svartskygni tað hvørur her bert úr tíni sál.

Fær so upp um hálseidan, upp á Støðlafjall,
hygg út yvir smalurnar, ið fylla mangan hjall.
Haran hon fer hoppandi, hon kennir byrsumál,
uppi har á tindinum, har lýsnar øll tín sál.

Hygg út yvir vikina, báran tykist sløtt,
men tá brimið dunar har, tá er aldan brøtt.
Skoða so í brimangin og styrk har tína sál,
her fæst kraft og áreiði til at vinna mál.

Reystur stendur Tyrilin, hann visir hagamar,
kaldur er, um hvírlin, náttúran er barsk.
Eystanfyrir Barmarnir ala góðan seyð,
ognarmenn í dalinum, teir liða onga neyð.

Hygg út yvir Gøturnar, har Tróndur hevði lon,
hugsu so um røturnar, ið bóru vænan son.
Ættlingar teir savnst her við styrki og við mót,
mergur er í legginum, her sært tú fíman fót.

Niðri har við Gøtugjógv, har opnaðist mangt høvd,
Konoy gamli visdóm gav við síni snjellu rødd.
Lendið gott tað spretur væl, og fleiri eru »lørð«,
niðanfyrir Vaktarhús er nýggja kirkjan gjørd.

Pisurnar á sandinum hava fingið flog,
nakrar fara av landinum, tá tær fáa boð.
Visind, víðan sjónarring tey læra at brúka penn,
forni Tróndur slóknaður, men andin logar enn.

A sandinum var stórt bál

Handlarnir í Gøtu høvdu mótáframsýning